

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Põllumajandusministri 16. mai 2008. a määruse nr 50 „Nende söötade tariifne klassifikatsioon, mille vabasse ringlusse suunamisel tasutakse ametliku kontrolli toimingute eest riigilõivu” muutmise” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Sisukokkuvõte

Maaeluministri määruse „Põllumajandusministri 16. mai 2008. a määruse nr 50 „Nende söötade tariifne klassifikatsioon, mille vabasse ringlusse suunamisel tasutakse ametliku kontrolli toimingute eest riigilõivu” muutmise” (edaspidi *põllumajandusministri määrus nr 50*) eelnõu on välja töötatud söödaseaduse § 28 lõike 4 alusel. Määruse eelnõus muudetakse kehtiva määruse lisa, kus on toodud nende mitteloomsete söötade tariifne klassifikatsioon, mille vabasse ringlusse suunamisel tasutakse ametliku kontrolli toimingute eest riigilõivu riigilõivuseaduse § 252 lõikes 3 sätestatud määrade järgi.

Määruse eelnõu väljatöötamine on tingitud vajadusest rakendada ELi õigusaktides tehtud muudatusi. Samuti on vajalik lahendada praktikas ilmnenud probleemid seoses söödana imporditavate kaupade kaubakoodidega. Määruse lisa sätestatud tariifse klassifikatsiooni muudatused on seotud ELi määrusega, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning mitteloomsete söötade nimetustes ja kirjeldustes tehtavad muudatused on seotud ELi määrusega söödamaterjalide kataloogi kohta. Söödalisandite kohta tehtud sätete muudatused on peamiselt seotud ELi määrusega, millega kõrvaldatakse turult teatavad söödalisandid.

Põllumajandusministri määruses nr 50 tehtavate muudatuste eesmärgiks on ühtlustada ja korrastada nende mitteloomsete söötade tariifne klassifikatsioon, mille vabasse ringlusse suunamisel tasutakse ametliku kontrolli toimingute eest riigilõivu. Mida täpsemalt on määratud erinevate söötade kaubakoodid, seda lihtsam on sööda importijal kaupa õigesti klassifitseerida. Samuti annavad kaupade õiged kaubakoodid järelevalveametnikele täpsema ülevaate imporditavatest mitteloomsetest söötadest.

Maaeluministri määrusega tehtavad muudatused on pigem tehnilist kui sisulist laadi ega too käitlejatele ja järelevalveametnikele kaasa uusi kohustusi.

Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu on ette valmistanud Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna loomatervise büroo peaspetsialist Eda Ernes (625 6126; eda.ernes@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi eelnõule tegi sama ministeeriumi õigusosakonna nõunik Diana Rammul (625 6259; diana.rammul@agri.ee) ja eelnõu toimetab keeleliselt sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165; leeni.kohal@agri.ee).

Märkused

Eelnõu on seotud järgmiste ELi õigusaktidega:

- 1) komisjoni määrus (EL) 2017/1017¹;
- 2) komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/1145²;
- 3) komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/1925³;

¹ Komisjoni määrus (EL) 2017/1017, millega muudetakse määrust (EL) nr 68/2013 söödamaterjalide kataloogi kohta (ELT L 159, 21.06.2017, lk 48–119).

² Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/1145, milles käsitletakse nõukogu direktiivide 70/524/EMÜ ja 82/471/EMÜ kohaselt loa saanud teatavate söödalisandite kõrvaldamist turult ning millega tunnistatakse kehtetuks selliste söödalisandite lubamist käsitlevad aegunud sätted (ELT L 166, 29.06.2017, lk 1–22).

³ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/1925, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT L 282, 31.10.2017, lk 1–958).

4) komisjoni määrus (EL) 136/2004⁴.

Eelnõu ei ole seotud ühegi riigisisises menetluses oleva eelnõuga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõuga sõnastatakse uuesti määruse lisa „Nende mitteloomsete söötade tariifne klassifikatsioon, mille vabasse ringlusse suunamisel tasutakse ametliku kontrolli toimingute eest riigilõivu”. Võrreldes kehtiva määruse lisaga on ajakohastatud lisa tabelis sätestatud tariifsed klassifikatsioonid ning söötade nimetused ja kirjeldused.

Tulenevalt määrusest (EL) 2017/1017, millega muudetakse määrust (EL) nr 68/2013 söödamaterjalide kataloogi kohta, muudetakse põllumajandusministri määruse nr 50 lisa söödamaterjale käsitlevat tabeliosa, ajakohastades selles sisalduvad söödamaterjalide nimetusi ja kirjeldusi rubriikides 2303, 2304, 2305 ja 2306. Täpsustused on seotud tärgluse või suhkru tootmise kõrvalsaaduste, õllepruulimise või piiritustootmise kõrvalsaaduste ning õli pressimise või ekstraheerimise tahkete kõrvalsaadustega. Gruppi 12 on lisatud söödamaterjalina kasutatavad kanepiseemned, gruppi 28 on lisatud mineraalsöötades kasutatavad kaltsium- ja magneesiumkloriid ning gruppi 38 on lisatud segasöötades kasutatavad destilleeritud rasvhapped ja rasvhappedestillaadid.

Statistikaameti kodulehel 2018. aastal kombineeritud nomenklatuuri kohta avaldatud selgituste kohaselt (mis tuginevad komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2017/1925), kuuluvad kaubakoodi 1205 90 00 alla rapsi- või rüpsiseemned, mis sisaldavad mittelenduvat õli, mille eruukhappesisaldus on 2% või rohkem massist. Samuti sisaldavad nimetatud seemned tahket osist, mis sisaldab 30 või rohkem mikromooli glükosinolaate grammi kohta. Kuna sellise sisaldusega rapsi ja rüpsi seemneid ei ole lubatud kasutada söödaks, tuleb määruse lisa tabeli osa 1 (söödamaterjalid) grupist 12 välja jätta kaubakood 1205 90 00 (rapsi (*Brassica napus* L. (partim) ja rüpsi (*Brassica rapa* L. var. *silvestris* (Lam.) Briggs) seemned). Samas säilitatakse kaubakood 1205 10 90, mille alla kuuluvad rapsi- või rüpsiseemned, mis annavad stabiliseeritud õli, mille eruukhappe kogusisaldus on alla 2% massist ning mille õlivaba osa sisaldab alla 30 mikromooli glükosinolaate grammi kohta.

ELi määruse (EÜ) nr 136/2004⁵ artikli 9 kohaselt kuuluvad hein ja õled taimsete saaduste hulka, mis võivad põhjustada nakkuslike loomahaiguste levimise riski ja mis peavad selle tõttu läbima veterinaarkontrolli. Loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse § 2 lõike 7 kohaselt katab kaubasaadetise üle teostatava veterinaarjärelevalve ja tehtava veterinaarkontrolliga seotud kulud kaubasaadetise eest vastutav isik, makstes veterinaarjärelevalve teostamise eest veterinaarkorralduse seaduse § 35¹ lõikes 1 nimetatud tasu. Eeltoodust tulenevalt ja vältimaks võimalust küsida tehtavate järelevalvetoimingute eest topelt tasu, tuleb maaeluministri määruse nr 50 lisa sätestatud mitteloomsete söödamaterjalide loetelust jätta välja teraviljaõled. Aastatel 2009–2017 ei ole töödeldud või töötlemata teraviljaõlgi Eestisse sisse veetud. Huvipuuduse põhjuseks on osaliselt olnud loomahaiguste võimalik esinemine kolmandates riikides ning sellest tulenevalt heina ja õlgede impordile seatud piirangud.

Arvestades sellega, et kehtiva õiguse kohaselt ei ole lubatud jäätmeid kasutada loomasöödana, on põllumajandusministri määruse nr 50 lisa tabeli söödamaterjale käsitlevas osas asendatud termin „jäätmad” terminiga „kõrvalsaadused”.

⁴ Komisjoni määrus (EÜ) nr 136/2004, milles sätestatakse kolmandatest riikidest imporditud kaupade veterinaarkontrolli kord ühenduse piiripunktides (ELT L 21, 28.01.2004, lk 11–23).

⁵ Komisjoni määrus (EÜ) nr 136/2004, milles sätestatakse kolmandatest riikidest imporditud kaupade veterinaarkontrolli kord ühenduse piiripunktides (ELT L 21, 28.01.2004, lk 11–23).

Määruse lisa söödalisandeid käsitlevas tabeliosas tehtud muudatused on seotud määrusega (EL) 2017/1145, milles käsitletakse teatavate söödalisandite kõrvaldamist turult, ning kooskõlas muudatustega, mis on tehtud Ühenduse söödalisandite registris (https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/animal-feed-eu-reg-comm_register_feed_additives_1831-03.pdf). Nimetatud ELi määruse alusel on kaubakoodi 2530 alt jäetud välja sünteetiline kaltsiumalumiinaat, kaubakoodi 2836 99 17 alt tsink- ja magneesiumkarbonaat, kaubakoodi 2922 49 85 alt DL-trüptofaan ning kaubakoodi 3102 10 alt karbamiidi derivaadid. Lisatud on kaubakoodid, mille alla kuuluvad söödalisandina kasutatavad bentoniit, sidrunhape, L-tsüstiin ja tsüsteiini derivaadid. Kaubakoodi 2922 49 85 alla klassifitseeritavate aminohapete loetellu on lisatud L-arginiin, L-histidiin, L-isoleutsiin, L-valiin ja L-türosiin.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Eelnõu ettevalmistamisel on arvestatud komisjoni määrustega (EÜ) nr 136/2004, (EL) 2017/1017, (EL) 2017/1145 ja (EL) 2017/1925.

4. Määruse mõjud

Sööda impordi puhul on oluline järgida söödaalaste õigusnormide asjaomaseid nõudeid, et tagada loomade ja inimeste tervisele ohutu sööda kasutamine. Maaeluministri määrus loob eelduse söödaohutuse tõhustamiseks, sest määruses toodud tariifsed klassifikatsioonid on abiks järelevalveametnikele, kes kontrollivad imporditava sööda ohutust ja nõuetekohasust.

Määrusel võib olla kaudne mõju rahvatervisele, sest eelnõus kavandatu mõjutab kaudselt Eestis toodetava toidu ohutust ja kvaliteeti. Mida täpsemalt on määratud erinevate söötade kaubakoodid, seda paremini on võimalik hinnata imporditud sööda käitlemisel esineda võivaid riske ning seeläbi korraldada tõhusamat järelevalvet sööda käitlemise kohta kehtestatud nõuete täitmise üle.

Maaeluministri määrusega täiendatakse ja täpsustatakse nende mitteloomsete söötade tariifset klassifikatsiooni, mille vabasse ringlusse suunamisel tasutakse ametliku kontrolli toimingute eest riigilõivu. Põhiliseks sihtrühmaks on ettevõtjad, kelle ettevõttes tegeletakse sööda impordiga. Tulenevalt ELi tolliõigusest tuleb kaubakood kauba sissetoomisel tollideklaratsioonil alati deklareerida ja mida täpsemalt on põllumajandusministri määruses nr 50 kaubakoodid sätestatud, seda kergem on ettevõtjal kaupa klassifitseerida. Riigi toidu ja sööda käitlejate registri andmetel tegeles Eestis 2017. aastal mitteloomse sööda impordiga 13 ettevõtjat. Määruse muutmine ei suurenda sööda käitlejate kohustusi, sest kaubakoodi, söödamaterjali nimetuse või selle kirjelduse muutmine ei mõjuta sööda impordile kehtestatud riigilõivumäära.

Eeldatavasti ei muuda sööda käitleja kohustusi ka uute kaubakoodide lisamine, sest Veterinaar- ja Toiduameti esitatud andmete põhjal on aastatel 2009–2017 olnud põhilisteks imporditavateks söötadeks õli pressimise või ekstraheerimise kõrvalsaadused. Sööta, mis tuleks klassifitseerida määrusega lisatavate kaubakoodide alla, nimetatud ajavahemikul imporditud ei ole. Tuginedes eelnevale ja eeldades, et imporditava sööda nomenklatuur järgnevatel aastatel ei muutu, ei mõjuta põllumajandusministri määruse muutmine riigilõivu laekumist riigi eelarvesse.

Määrusel puudub oluline sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju. Samuti puudub oluline mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, majandusele, looduskeskkonnale, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele. Eelnimetatud mõju ulatus, sagedus ja ebasoovitava mõju avaldumise risk on väike.

Kuna määruse rakendamise olulisi mõjusid eeldatavasti ei kaasne, ei ole vajadust koostada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 § 65 lõike 2 kohast mõjude analüüsi aruannet.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too endaga kaasa lisategevusi ega -kulutusi riigieelarve vahenditest, samuti ei kaasne määruse rakendamisega tulusid. Arvestades, et eelnõuga ei kehtestata uusi nõudeid, vaid täpsustatakse kehtivaid nõudeid, ei põhjusta määruse rakendamine lisakulusid sööda käitlejatele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 20. juulil 2018. aastal. Nimetatud jõustumiskuupäev tuleneb komisjoni määruse (EL) 2017/1145 artiklist 2.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Rahandusministeeriumile õigusaktide eelnõude infosüsteemi EIS kaudu ning arvamuse avaldamiseks Veterinaar- ja Toiduametile, Maksu- ja Tolliametile ning erialaorganisatsioonidest Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Rahandusministeerium ei ole kooskõlastamiseks ettenähtud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, samuti ei taotlenud kooskõlastamise tähtaja pikendamist. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement” paragrahvi 7 lõikele 4 loetakse eelnõu seetõttu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Rahandusministeeriumi poolt kooskõlastatuks. Veterinaar- ja Toiduamet, Maksu- ja Tolliamet ning Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda ei esitanud eelnõu kohta täiendus- ega parandusettepanekuid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler